

beteekenis ervan kennen. Want, indien zij de kunstwerken van vroegeren tijd vanuit de beginselen en eischen der Beeldende Kunst beschouwden, dan zouden zij niet zulke grove vergissingen begaan ten opzichte der werken van Beeldende Kunst van hun eigen tijd. Zij zouden bespeuren, dat datgene, wat Michel Angelo, Rafaël, Da Vinci e. a. bedoelden, het *wezen* uitmaakt van dezelfde kunstwerken, waarvoor zij nu hun gezicht tot een grijns vertrekken, ik bedoel de werken van Picasso, Kandinsky, Archipenko, Mondriaan, e. a.

De kunst van onzen tijd staat volstrekt niet zóó ver af van de kunst der Gothiek of der Renaissance. De moderne kunst staat daarmee in oorzakelijk verband. Het verschil tusschen de schilderkunst der Renaissance en de moderne schilderkunst van onzen tijd bestaat slechts hierin : dat uit deze laatste alle bestanddeelen, die niet tot de Beeldende Kunst behooren, verwijderd zijn.

De kunst der traditie was rijk aan *schijnwaarden*. Deze schijnwaarden (religie, literatuur, allegorie, anatomie, perspectief) nemen in de kunst der traditie een belangrijke plaats in, zij verdringen zelfs voor een groot deel de wezenlijke of de aesthetische waarden. Nu werd het de opgave van onzen tijd alle schijnwaarden uit het kunstwerk te verwijderen en te vervangen door wezenlijke, beeldende waarden, om zodoende *het schilderij* als aesthetisch product zelfstandig te maken. Door in een werk van beeldende kunst alle bijkomstige elementen, — dat zijn alle elementen die den zuiver aesthetischen indruk schaden — te verwijderen, zal het kunstwerk meer dan ooit voorzien in de *geestelijke behoefte*.

De kwestie is inderdaad zeer eenvoudig, wanneer wij de *doelmatigheid* van het kunstwerk voor oogen houden. Wanneer dus de vraag gesteld wordt : „wat is een kunstwerk in den besten zin”, dan moet daarop geantwoord worden : „*een kunstwerk in den besten zin is een product van den geest dat voorziet in de aesthetische behoefte*”.

Wanneer in deze verhandeling het woord *aesthetisch*